

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/47/2018
Identifikačné číslo spisu: 1313214197
Dátum vydania rozhodnutia: 15.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1313214197.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX A., zastúpeného Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o., so sídlom Rudnayovo námestie 1, 811 01 Bratislava, IČO: 47 247 959, proti žalovanému Q. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom E.F. X, XXX XX A., zastúpenému BADUCCI Legal, s.r.o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 35 872 900, o zaplatenie sumy 12.518,65 Eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/64/2015-112 z 1. júla 2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 22Cb/68/2014-83 z 11. decembra 2014 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania titulom súdneho poplatku v sume 751,- Eur a titulom trov právneho zastúpenia v sume 1.416,86 Eur, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 6.08.2013 domáhal proti žalovanému zaplatenia úrokov z omeškania vyčíslených v sume 12.518,65 Eur z istiny 33.193,92 Eur, právoplatne priznanej žalobcovi rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č.k. 26Cb/38/2009-158 z 12. decembra 2011 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 3Cob/79/2012-199 z 30. januára 2013. Žalobca úroky z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 33.193,92 Eur vyčísliť za 1451 dní omeškania, t. j. od 18.03.2009 do zaplatenia istiny dňa 8.03.2013. Omeškanie so zaplatením sumy 33.193,92 Eur nastalo márnym uplynutím lehoty, ktorú si sporové strany dohodli v Dohode o vysporiadaní vzájomných záväzkov (ďalej aj „dohoda o vysporiadaní“) z 18. marca 2003, uzavretej podľa ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (ďalej aj

„Obch. zák.“). Žalovaný v konaní uplatnil námietku premlčania. Poukázal na to, že z akcesorickej povahy úrokov z omeškania vo vzťahu k istine vyplýva, že počiatok plynutia premlčacej doby úrokov z omeškania sa spája s počiatkom plynutia premlčacej doby istiny, ktorá - v danom prípade - bola splatná dňa 18. marca 2006 a mohla byť prvý raz uplatnená na súde dňa 19. marca 2006, rovnako ako aj nárok na úroky z omeškania. Keďže žalobca si v spore o zaplatenie istiny neuplatnil aj úroky z omeškania, ale tento nárok si uplatnil až samostatnou žalobou dňa 6.08.2013, tento nárok je premlčaný a nemôže byť súdom priznaný.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že úroky z omeškania boli žalobcom uplatnené po uplynutí premlčacej doby v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), ktorá je tri roky odo dňa, kedy sa mohlo právo vykonať prvý raz. Poukázal na to, že aj keď istina vyplýva z dohody o vysporiadaní, ktorá bola medzi sporovými stranami uzavretá v zmysle Obchodného zákonníka, nárok na úroky z omeškania predstavuje osobitný nárok - keďže žalobca si ho uplatnil osobitnou žalobou - ktorý je už nárokom občianskoprávnej povahy, pretože sporové strany sa súdia ako občania. Tento nárok sa preto premlčuje v trojročnej premlčacej dobe, ktorá tak pre istinu, ako aj úroky z omeškania začala plynúť dňa 19.03.2006 a uplynula dňa 19.03.2009. Zároveň podotkol, že aj v prípade posudzovania vzťahu sporových strán ako vzťahu obchodnoprávneho, nárok na úroky z omeškania sa premlčal dňa 19.03.2010, teda žaloba bola podaná po uplynutí štvorročnej premlčacej doby v zmysle ust. § 397 Obch. zák. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a zásady úspechu v konaní.

4. Na odvolanie žalobcu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č.k. 1Cob/64/2015-112 z 1. júla 2016, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie - vo výroku týkajúcom sa zaplatenia sumy 12.518,65 Eur a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania - zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.317,76 Eur a náhradu trov prvostupňového konania v sume 1.145,11 Eur k rukám jeho právneho zástupcu, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 238,85 Eur k rukám jeho právneho zástupcu v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

5. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že skutkový stav bol súdom prvej inštancie zistený dostatočne, pričom na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a preto nebol daný zákonný dôvod na zopakovanie alebo doplnenie dokazovania v zmysle ust. § 384 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Odvolací súd je preto viazaný skutkovým stavom veci tak, ako ho zistil súd prvej inštancie v súlade s ust. § 383 CSP.

6. Odvolací súd uviedol, že nárok na úroky z omeškania je akcesorickým nárokom vo vzťahu k istine, čo sa prejavuje vo viacerých aspektoch. Prvým aspektom je právna úprava primárneho záväzku, ktorá musí byť súladná s právnym režimom odvodeného záväzku. Stotožnil sa preto s právnym názorom žalobcu, že nie je v súlade so zákonom posudzovať primárny záväzok - dohodu o vysporiadaní medzi sporovými stranami podľa obchodného práva a úroky z omeškania podľa občianskeho práva. Je irelevantné, či si veriteľ uplatnil istinu spolu s príslušenstvom v rámci jednej žaloby, alebo si tieto nároky uplatnil osobitnými žalobami. Súd prvej inštancie po právnej stránke preto pochybil, keď pri nároku na úroky z omeškania konštatoval, že sa jedná o občianskoprávny nárok. Následne nesprávne posúdil aj premlčanie práva v rámci trojročnej premlčacej doby v zmysle ust. § 101 OZ. Ďalším aspektom je, že akcesorickosť má na príslušenstvo pohľadávky vplyv aj pokiaľ ide o premlčanie ako - také. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom žalobcu, ktorý poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) sp. zn. 2Obdo/36/2010, v zmysle ktorého príslušenstvo pohľadávky, ktorým je úrok z omeškania, sa nepremľčí skôr ako samotná pohľadávka. Nárok na úroky z omeškania vzniká samostatne za každý deň omeškania, teda od vzniku nároku sa aj premlčuje samostatne každý deň. K tomuto názoru - ktorý odvolací súd považuje za správny - odvolací súd uviedol, že v súlade s princípmi premlčania uvedenými v ust. § 391 ods. 2, prvej vete Obch. zák. platí, že pri práve na čiastkové plnenie plynie premlčacia doba pre každé čiastkové plnenie samostatne. Úrok z omeškania je čiastkovým a opakujúcim sa plnením, ktoré narastá každým dňom omeškania a veriteľovi

každý deň omeškania vzniká nový, samostatný nárok. Časové obmedzenie v podobe premlčacej doby, ktorá je v zmysle Obchodného zákonníka štyri roky, platí pri úrokoch z omeškania tak, že pokiaľ omeškanie stále trvá a nie je premlčaný primárny záväzok, v rámci 4-ročnej premlčacej doby od uplatnenia patrí veriteľovi nárok na úroky z omeškania za každý deň omeškania. Nesúhlasil s právnym názorom žalovaného a súdu prvej inštancie, že nárok na úroky z omeškania sa premlčuje spolu s istinou pohľadávky s pevne stanoveným časom od momentu, kedy sa mohlo právo prvý raz uplatniť na súde. Uvedený názor nie je aplikovateľný na opakujúce sa plnenia, akým nárok na úroky z omeškania nepochybne je. Nárok na úroky z omeškania sa nepremľčuje naraz ako-taký, ale premlčujú sa postupne jednotlivé nároky, pokiaľ sú staršie ako štyri roky spätne.

7. K výške úrokov z omeškania odvolací súd uviedol, že žalobca si nesprávne uplatnil úroky z omeškania od 18.03.2009, teda od podania žaloby ohľadne istiny. Odvolací súd preto priznal žalobcovi nárok v rozsahu 11.317,76 Eur, suma ktorá predstavuje vyčíslený úrok z omeškania 9,50 % ročne zo sumy 33.193,92 Eur od 6.08.2009 - teda spätne v rámci 4- ročnej premlčacej doby - od podania žaloby v tejto veci dňa 6.08.2013. Časový úsek od 6.08.2009 do 8.03.2013 (zaplatenia istiny) predstavuje 1310 dní omeškania a pri istine 33.193,92 Eur a sadzbe 9,50 % ročne predstavuje potom oprávnený nárok žalobcu sumu 11.317,76 Eur. V časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 12.518,65 Eur preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.317,76 Eur. Úrok z omeškania za obdobie od 18.03.2009 do 6.08.2009 je premlčaný, v tejto časti preto odvolací súd akceptoval žalovaným uplatnenú námietku premlčania a žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 2 v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP. Žalobcovi ako úspešnejšej strane sporu (jeho úspech bol v rozsahu 80,82 %) priznal náhradu trov prvoinštančného konania v sume 1.145,11 Eur. Rovnako postupoval odvolací súd aj pri priznaní náhrady trov odvolacieho konania, keď žalobcovi ako úspešnejšej strane sporu (jeho úspech bol v rozsahu 80,82 %) priznal náhradu trov odvolacieho konania v sume 238,85 Eur.

8. Proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, týkajúcim sa zaplatenia úroku z omeškania v sume 11.317,76 Eur, podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Navrhol, aby NS SR v dovolaní napadnutom výroku zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov pôvodného konania, ako aj konania dovolacieho.

9. Dovolateľ prípustnosť dovolania založil na ustanovení § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Poukázal na dve rozdielne rozhodnutia NS SR ako súdu dovolacieho, a to rozhodnutie sp. zn. 2Obdo/36/2010 (ďalej aj „rozhodnutie II“) z 18. augusta 2011 (nesprávne je uvedený dátum 30.03.2011 - poznámka dovolacieho súdu), z ktorého vychádzal aj odvolací súd a rozhodnutie sp. zn. 1Cdo/157/2009 z 29. júna 2010 (ďalej aj „rozhodnutie I“). Podľa rozhodnutia II, právo na zaplatenie úrokov z omeškania vzniká za každý deň omeškania; úroky za každý deň omeškania sú samostatným právom, ktoré sa premlčuje samostatne. Na rozdiel od toho, z rozhodnutia I vyplýva, že povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením záväzku vzniká jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní; právo na úroky z omeškania sa premlčí ako celok.

10. Dovolateľ poukázal na to, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože odvolací súd nesprávne aplikoval a vyložil ustanovenia Obchodného zákonníka na začiatok a trvanie premlčacej doby práva na úroky z omeškania. Odvolací súd konštatoval, že úroky z omeškania sú čiastkovým a opakujúcim sa plnením, ktoré narastá každým dňom omeškania, čím veriteľovi vzniká za každý deň omeškania nový, samostatný nárok. Odvolací súd tak subsumoval nárok na úroky z omeškania pod ustanovenie § 392 ods. 2, prvú vetu Obch. zák., čo nie je správne. Dovolateľ uviedol, že hlavný záväzok bol splatný dňa 18.03.2006 a omeškanie s jeho zaplatením nastalo dňa 19.03.2006, na základe čoho v súlade s ust. § 393 ods. 1 Obch. zák. premlčacia doba začala plynúť dňom porušenia povinnosti, t.j. 19.03.2006 a z dôvodu neuplatnenia práva na úroky z omeškania v priebehu plynutia premlčacej doby došlo k jej uplynutiu dňa 19.03.2010, pričom k tomuto dňu je potrebné - na základe

žalovaným vznesenej námietky premlčania - považovať žalovanú pohľadávku za premlčanú.

11. Dovolateľ poukázal aj na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej aj „NS ČR“), ktorá totožným spôsobom a výkladom odmieta právny záver v znení, v akom bol osvojený odvolacím súdom. V rámci rozhodovacej praxe NS ČR poukázal na zjednocujúce rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia NS ČR sp. zn. 31Cdo/4291/2009 z 10.03.2010, ktoré odmieta názor, že úroky z omeškania sa premlčujú po dňoch a že premlčacia doba plynie samostatne pre právo na zaplatenie úrokov z omeškania za každý deň omeškania so zaplatením istiny. Interpretáciou ustanovenia § 393 ods. 1 Obch. zák. NS ČR dospel k záveru, že povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania so splnením úveru alebo iného dlhu (záväzku) nevzniká samostatne (nanovo) za každý deň trvania omeškania, ale jednorazovo v deň, ktorým sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením tohto záväzku; týmto dňom začína u tohto práva podľa ust. § 393 ods. 1 Obch. zák. plynúť premlčacia doba a jej uplynutím sa právo premlčí „ako celok“.

12. K dovolaniu žalovaného zaslal žalobca písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu považuje za správny. V danom prípade nie je sporné, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným sa spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka, že úrok z omeškania je príslušenstvom peňažnej pohľadávky a že k premlčaniu hlavného záväzku nedošlo.

13. Žalobca považuje za správny právny názor NS SR, vyslovený v rozhodnutí II, ktorý bol prijatý neskôr ako právny názor v rozhodnutí I. Teda, je zrejmé, že NS SR ho prijal vo vedomí prvého právneho názoru, ktorý odmietol. Právny názor v rozhodnutí II bol prijatý v obchodnoprávnej veci a obsahuje vypracovanejšiu argumentáciu, pričom vychádza zo zmyslu a účelu zákona, zo vzťahu hlavného záväzku a príslušenstva a z povahy úroku z omeškania. Právny názor vyslovený v rozhodnutí I bol prijatý v civilnoprávnej veci, vychádza len zo znenia ustanovenia § 101 OZ., pričom však pripúšťa, že veriteľ si môže zaplatenie záväzku (istiny) a zaplatenie úroku z omeškania uplatniť samostatne. Veriteľ môže mať niekoľko legitímnych dôvodov, prečo sa bude domáhať len zaplatenia istiny. Pri právach vzniknutých z porušenia povinnosti premlčacia doba začína plynúť dňom, keď bola povinnosť porušená (ust. § 393 ods. 1 Obch. zák.). Keďže dlžník porušuje povinnosť zaplatiť peňažný záväzok každý deň omeškania, je legitímne aplikovať ust. § 393 ods. 1 Obch. zák. v tom zmysle, že premlčacia doba - čo sa týka úrokov z omeškania - začína plynúť každý deň omeškania. Možnosť podať žalobu o zaplatenie istiny a dožadovať sa úrokov z omeškania aj do budúcnosti, je len technická otázka. Ide len o to, ako zabezpečiť efektívnosť civilného sporového konania. Vždy bude platiť, že veriteľ bude mať nárok na úroky z omeškania len za čas skutočného omeškania dlžníka. Úroky za čas, kedy dlžník už nebude v omeškaní, mu nepatria a nebude ich môcť vymáhať. Je absurdné tvrdiť, že právo na uplatnenie úrokov z omeškania s právnym následkom začiatku premlčania vzniká v okamihu, kedy veriteľ v skutočnosti nárok na úroky z omeškania ešte nemá. S poukazom na uvedené navrhol, aby NS SR dovolanie zamietol.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ustanovenia § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpená v zmysle ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

15. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

16. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu dovolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú

alebo nie sú splnené predpoklady, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

17. O tom, či je daná prípustnosť dovolania, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (ust. § 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ vysvetlí, konkretizuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

18. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú otázku), pričom môže ísť o otázku tak hmotnoprávnu, ktorej riešenie záviselo od aplikácie a interpretácie hmotnoprávneho predpisu napr. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, Zákona o ochranných známkach a podobne, alebo aj o otázku procesnoprávnu, ktorá sa týka interpretácie procesných ustanovení. Ďalej musí ísť o otázku, ktorá má zásadný právny význam, čo znamená, že je významná nielen pre konkrétnu posudzovanú vec, ale aj zo širších hľadísk, a to predovšetkým z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky (viď sp. zn. 1Cdo/132/2009, sp. zn. 2Cdo/71/2010, sp. zn. 7Cdo/117/2011). Zásadný právny význam otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je daný zámerom prispieť k prekonaniu existujúcej rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu. Zároveň musí ísť o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu, aj keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Zároveň musí ísť tiež o otázku, ktorú už riešil dovolací súd, avšak táto otázka je v totožných veciach v jeho rozhodnutiach riešená rozdielne. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je potom relevantná len otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky vyššie uvedené znaky. Pokiaľ niektorý z týchto znakov chýba, nemôže byť dovolanie procesne prípustné.

20. V posudzovanom prípade odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.317,76 Eur a náhradu trov prvostupňového konania v sume 1.145,11 Eur k rukám jeho právneho zástupcu, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

21. Dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení v otázke, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP), a to či právo na zaplatenie úrokov z omeškania vzniká za každý deň omeškania a či úroky za každý deň omeškania sú samostatným právom, ktoré sa premlčuje samostatne (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Obdo/36/2010 z 18.08.2011) alebo či povinnosť platiť úroky z omeškania so splnením záväzku vzniká jednorazovo v deň, v ktorom sa dlžník ocitol v omeškaní so zaplatením záväzku a právo na úroky z omeškania sa premlčí ako celok (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/157/2009 z 29.06.2010). Podľa názoru dovolacieho súdu, dovolateľ v dovolaní nastolil a definoval právnu otázku spôsobom, ktorý zodpovedá ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Úlohou dovolacieho súdu bolo preto posúdiť, či ide o otázku, ktorá je v zmysle citovaného ustanovenia rozhodovaná rozdielne dovolacím súdom.

22. Predmetom sporu je nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z istiny 33.193,92 Eur, ktorá bola právoplatne priznaná v spore vedenom na Okresnom súde Bratislava III rozsudkom č.k. 26Cb/36/2009-158 z 12. decembra 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 3Cob/79/2012-199 z

30. januára 2013. Nie je sporné, že zaplatenie istiny 33.193,92 Eur vyplýva z Dohody o vysporiadaní vzájomných záväzkov z 18. marca 2003, uzavretej medzi zmluvnými stranami (ktoré sú stranami sporu) v zmysle ustanovenia § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Istina predstavovala pohľadávku obchodnoprávneho charakteru, preto aj právna úprava sekundárneho, odvodeného záväzku, ktorým je úrok z omeškania musí byť súladná s právnou úpravou primárneho záväzku, ktorým bola istina 33.193,92 Eur tak, ako to správne v odôvodnení rozsudku uviedol aj odvolací súd. Úrok z omeškania ako akcesorický nárok vo vzťahu k istine musí sledovať právnú úpravu primárneho záväzku, ktorý sa v posudzovanom prípade spravuje Obchodným zákonníkom ako hmotnoprávnym predpisom. Je bez právnej relevancie, či si strana sporu uplatní zaplatenie úroku z omeškania spolu s istinou, alebo samostatne, osobitnou žalobou. Zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu (procesného alebo hmotnoprávneho) nevyplýva pre veriteľa povinnosť domáhať sa zaplatenia úroku z omeškania a istiny v jednej žalobe. Odvolací súd správne vytkol súdu prvej inštancie, že vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ uplatnený úrok z omeškania považoval za občianskoprávny nárok a otázku premlčania posudzoval podľa ust. § 100 ods. 1 a §101 OZ so záverom, že úrok z omeškania uplatnený žalobcom je premlčaný z dôvodu uplynutia 3-ročnej premlčacej doby v zmysle ust. § 101 OZ (pričom konštatoval, že premlčaný by bol aj podľa ust. § 397 Obch. zák. uplynutím 4-ročnej premlčacej doby), keďže nárok na úrok z omeškania sa premlčuje spolu s istinou od momentu, kedy sa právo mohlo prvý raz uplatniť na súde. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že úrok z omeškania sa nepremlčí skôr ako samotná pohľadávka a nárok na úrok z omeškania vzniká za každý deň omeškania samostatne, teda od vzniku nároku sa aj premlčuje samostatne za každý deň omeškania. Poukázal na to, že v zmysle ust. § 397 Obch. zák. je premlčacia doba 4 roky, pričom podľa ust. § 391 ods. 1 Obch. zák. pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde a keďže nárok na úrok z omeškania vzniká samostatne za každý deň omeškania, úrok z omeškania je čiastkovým, opakujúcim sa plnením a preto premlčacia doba plynie pre každé čiastkové plnenie samostatne (ust. § 392 ods. 2 Obch. zák.). Dovolateľ s uvedeným názorom v dovolaní nesúhlasil a poukázal na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V tomto smere poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Obdo/36/2010 z 18. augusta 2011 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/157/2009 z 29. júna 2010. Dovolateľ uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože odvolací súd nesprávne aplikoval a vyložil ustanovenia Obchodného zákonníka, týkajúce sa premlčacej doby práva na úrok z omeškania. Uviedol, že primárny záväzok (istina) bol splatný dňa 18. marca 2006 a omeškanie s jeho úhradou nastalo dňa 19. marca 2006, na základe čoho v zmysle ust. § 393 ods. 1 Obch. zák. začala plynúť premlčacia doba dňom porušenia povinnosti, t. j. 19. marca 2006. K uplynutiu premlčacej doby došlo dňa 19. marca 2010, z dôvodu neuplatnenia práva na úroky z omeškania v priebehu plynutia premlčacej doby, ktorá (rovnako ako u istiny) začala plynúť dňa 19. marca 2006. Dovolateľ sa nestotožnil s názorom odvolacieho súdu, že úrok z omeškania je čiastkovým a opakujúcim sa plnením a že premlčacia doba plynie pre každé čiastkové plnenie samostatne v zmysle ust. § 392 ods. 2 Obch. zák. Naopak, právo dlžníka platiť úroky z omeškania nevzniká samostatne za každý deň omeškania, ale jednorazovo v deň, kedy sa dlžník ocitol v omeškaní so splnením primárneho záväzku (v posudzovanom prípade istiny 33.193,92 Eur). Nejednotnosť rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (s poukazom na rozhodnutia sp. zn. 2Obdo/36/2010 a sp. zn. 1Cdo/157/2009) potom - podľa názoru dovolateľa - zakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. S uvedeným tvrdením dovolateľa dovolací súd nesúhlasí s nasledovných dôvodov:

23. Na všetky práva vyplývajúce z obchodných záväzkových vzťahov sa uplatňuje úprava premlčania podľa Obchodného zákonníka, ktorá ma komplexný charakter. Rovnako omeškanie dlžníka ako porušenie záväzkového vzťahu (v posudzovanom prípade vzťahu založeného Dohodou o vysporiadaní vzájomných záväzkov z 18.03.2003 v zmysle ust. § 269 ods. 2 Obch. zák.) je komplexne upravené v Obchodnom zákonníku. Z kogentného ustanovenia § 365 Obch. zák. vyplýva, že dlžník je v omeškaní, ak nesplní riadne a včas svoj záväzok, a to až do doby poskytnutia riadneho plnenia, alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom. Teda, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku, vzniká mu ex lege povinnosť platiť úroky z omeškania v zmysle ust. § 369 Obch. zák.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa interpretáciou ustanovení týkajúcich sa práva na úrok z

omeškania a jeho premlčania v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka zaoberal vo viacerých svojich rozhodnutiach (sp. zn. 2Obdo/36/2010 z 18.08.2011, sp. zn. 2Obdo/23/2012 z 31.07.2012, sp. zn. 4Obdo/25/2009 z 29.03.2010, sp. zn. 4Obo/319/99). Z rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/36/2010 a sp. zn. 2Obdo/23/2012 vyplýva, že právo na úrok z omeškania je právom, ktoré sa premlčuje za každý deň samostatne, pričom nemusí byť uplatnené za celé obdobie omeškania. Uvedenému výkladu svedčí aj znenie ust. § 391 ods. 1 Obch. zák., podľa ktorého pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné. Uplynutím už len jedného dňa v rozsahu jeho 24 hodín sa dlžník môže dostať do omeškania s nezaplatením istiny a už za tento deň môže veriteľ uplatniť svoje právo na úrok z omeškania, ako aj za každý nasledujúci deň omeškania bez toho, aby bolo potrebné súčasne uplatniť aj nárok na zaplatenie istiny ako hlavného záväzku. Úrok z omeškania vzniká v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka splniť záväzok a ak dlžník svoj záväzok nesplní, resp. záväzok nezanikne najneskôr v deň jeho splatnosti, dlžník porušil povinnosť nebyť v omeškaní, z ktorej vzniká právo na úrok z omeškania za tento deň. Zároveň k rovnakému dňu porušenia povinnosti začína plynúť premlčacia doba k takto vzniknutému právu z porušenia povinnosti. Porušením svojej povinnosti splniť záväzok dlžník vytvára pre seba každý deň novú možnosť porušiť povinnosť splniť záväzok i nasledujúci deň. Trvanie omeškania je preto potrebné chápať a vykladať ako každodenné nové porušenie povinnosti dlžníka splniť záväzok. Úroky z omeškania sa premlčujú vo všeobecnej 4-ročnej premlčacej dobe (ust. § 397 obch. zák.), z čoho vyplýva, že ich možno úspešne uplatniť v uzavretom časovom intervale, ohraničenom štyrmi rokmi odo dňa podania žaloby spätne. Tento interval je však vždy maximálne 4 roky bez jedného dňa a každým uplynutým dňom sa o deň znižuje. Z rozhodnutia sp. zn. 4Obdo/25/2009 vyplýva, že úroky z omeškania so zaplatením peňažného záväzku sú náhradou škody za stratu možnosti disponovať s dlžnou sumou, preto právo na ich zaplatenie vzniká za každý deň omeškania. Úroky za každý deň omeškania sú samostatným právom, ktoré sa samostatne premlčuje. Z ustanovenia § 397 Obchodného zákonníka vyplýva, že ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky.

25. Z vyššie uvedených rozhodnutí obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že aplikácia a interpretácia ustanovení Obchodného zákonníka, vzťahujúcich sa k úrokom z omeškania a inštitútu premlčania, je po dlhú dobu ustálená, jednotná. Keďže v posudzovanom prípade sa dovolací súd s aplikáciou a interpretáciou príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, vzťahujúcich sa k úrokom z omeškania a inštitútu premlčania, stotožňuje a keďže pri svojom rozhodovaní v posudzovanom prípade nedospel k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru, ktorý je dlhodobo vyjadrovaný v rozhodnutiach obchodnoprávných dovolacích senátov NS SR, nie je daný zákonný dôvod na postúpenie veci na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu (ust. § 48 ods. 1 CSP).

26. Rozhodnutie doložené dovolateľom sp. zn. 1Cdo/157/2009 z 29.06.2010 bolo vydané občianskoprávnym senátom, pričom sa týkalo aplikácie a interpretácie ustanovení Občianskeho zákonníka, teda iného hmotnoprávneho predpisu, než je Obchodný zákonník. Vo vzťahu k aplikácii a interpretácii ustanovení Obchodného zákonníka, týkajúcich sa úrokov z omeškania, ako aj premlčania, dovolací súd poukazuje na podstatne novšie rozhodnutie občianskoprávneho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/24/2018 z 11. decembra 2018, v ktorom sa aj senát občianskoprávny - vo vzťahu k interpretácii ustanovení Obchodného zákonníka, týkajúcich sa právnej úpravy úrokov z omeškania, ako aj premlčania, stotožnil s judikatúrou obchodnoprávneho kolégia, vyjadrenou v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Obdo/36/2010.

27. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia obchodnoprávných senátov NS SR sp. zn. 2Obdo/36/2010 z 18.08.2011, sp. zn. 2Obdo/23/2012 z 31.07.2012, sp. zn. 4Obdo/25/2009 z 29.03.2010, ako aj rozhodnutie občianskoprávneho senátu sp. zn. 5Cdo/24/2018 z 11.12.2018, predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v riešení právnej otázky, týkajúcej sa úrokov z omeškania a premlčania tohto práva v zmysle právnej úpravy Obchodného zákonníka ako hmotnoprávneho predpisu *lex specialis* na obchodno-záväzkové vzťahy, od ktorej sa odvolací súd v posudzovanom prípade pri svojom rozhodovaní neodklonil. Vzhľadom na uvedené nie je preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. c/ Civilného sporového poriadku, t. j. rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu k dovolateľom vymedzeným

právnym otázkam. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného odmietol ako procesne neprípustné podľa ust. § 447 písm. c/ CSP.

28. Len pre úplnosť dovolací súd uvádza, že odklon od rozhodnutí dovolacieho súdu cudzieho štátu (dovolaateľ poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky) nezakladá prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3, veta druhá CSP, § 453 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (ust. 262 ods. 2 CSP).

30. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.